

Nyhetsbrev fra Attac Norge

August 2009

1. Skattelegg børsen
2. Valg 2009: De tre største partiene får strykkarakter
3. Video fra partidebatt
4. Attac nettverksmøte i Paris
5. Herlige dager på sommersamling!
6. Tour de finanskrise
7. Butikk Attac
8. Aktivitetskalender

1. Skattelegg børsen

Se til England: Ingen av Norges tre største partier har en plan for å få bukt med den forvokste finanssektoren, skriver Emilie Ekerberg, leder i Attac Norge.

I England går sjefen for kredittilsynet nå hardt ut i forkant av G20-toppmøtet i september, og roper varsku mot politikere som vil la finansnæringen slippe for lett unna. Adair Turner mener at politikerne avsporer debatten om hvordan man får en oppblåst finanssektor under kontroll, med mer eller mindre populistiske utspill om å sette tak på lederlønninger og bonuser.

Politikerne går rundt problemets kjerne: Hvordan få kontroll med en finanssektor som rett og slett er blitt så stor at den skaper stadige finansbobler og finanskriser? Turner mener sektoren nå i stor grad er uproduktiv og til skade for samfunnet, og at det vil være en fordel for England om omfanget av finansnæringen i landet reduseres. I

likhet med Attac-bevegelsen mener den engelske kredittilsynsdirektøren at et effektivt tiltak for bedre kontroll med denne sektoren vil være innføringen av Tobin-skatt, det vil si en avgift på finanstransaksjoner. Reelt vil en slik skatt fungere som en skatt på finansspekulasjon siden den bare får stor betydning ved kortsiktig kjøp og salg, ikke ved langsiktig eierskap. Dermed vil kortsiktig finansspekulasjon bli mindre lønnsom. Skatten vil gi en betydelig inntekt til fellesskapet, og den vil være langt mer progressiv enn for eksempel moms på handel med varer og tjenester.

Det er de rikeste som spekulerer på finansmarkedene. I USA eies 25 prosent av finansformuen av den rikeste ene prosenten av befolkningen. Gjennom finanskrisen har fellesskapet måttet stille opp

med enorme redningspakker til finansnæringen. Samtidig har den globale kampen mot fattigdom blitt satt et langt hakk tilbake. Flertallet av norske politikere ser ut til å mene at finansnæringen ikke skal bære byrdene ved dette. De ser tilsynelatende ikke noen farer ved at finansnæringen blir for stor og samfunnsmessig uproduktiv. De har ingen planer om å stenge finanskasinoet.

Politikerne i Norge virker hjelpeløse overfor spørsmål om hvordan vi skal kunne hindre nye finanskriser, selv i lys av siste års erfaringer og et stortingsvalg om noen få uker. Før stortingsvalget har Attac spurt partiene om de vil gå inn for en Tobin-skatt, slik som nå også det engelske kreditt-tilsynet går inn for. Spørsmålet var en del av en serie spørsmål om reguleringer av finansmarkedet under tittelen «Vil du stenge finanskasinoet», der partiene fikk spørsmål om spekulasjonshemmende børsrett og valutaskatt, demokratisk innsyn i multinasjonale selskapers regnskaper, og tiltak for å bekjempe skatteparadisene. Et heller nedslående resultat var at ingen av de tre største partiene i Norge har planer om å gå til rota av finanskrisen.

Det kan se ut som at vi må belage oss på nye finanskriser i fremtiden og at den engelske kreditttilsynsdirektøren advarer i like stor grad gjelder norske politikere. Av stortingspartiene er det bare Senterpartiet og SV som går inn for å innføre en børsrett i Norge. KrF ønsker en internasjonal Tobin-skatt, men ønsker ikke å innføre en slik skatt ensidig fra norsk side, fordi de frykter at det vil føre til utflugging. Resten av partiene, AP, Høyre og FrP, i tillegg til partiet Venstre, vil ikke innføre Tobin-skatt. Adair Turner, den engelske kreditttilsynsdirektøren, mener at argumenter som KrF sine om konkurransedyktighet blir bakvendte. Han kaller store deler av finansnæringen for «socially useless», og mener at det dermed er en fordel for landet om næringen krymper.

Finanskrisen skyldes ikke uheldige omstendigheter. Den er en systemkrise. Nå må vi regulere markedet. Å skattlegge finanstransaksjoner er en god start. Å se en annen vei og håpe at finanskrisen ikke kommer tilbake, er det ikke.

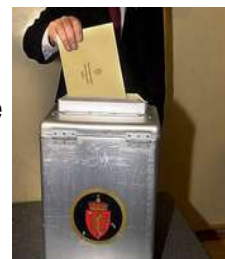
Kommentaren ble publisert på E24 31.08.2009

2. Valg 2009: De tre største partiene får strykkarakter

De tre største partiene i Norge får strykkarakter på Attacs partitest "Vil du stenge finanskasinoet?"

Attac har stilt partiene 6 ulike spørsmål om demokratiske reguleringer av finansmarkedet. Ifølge Attacs test stryker alle de tre største partiene, AP, Høyre og Frp, i tillegg til partiet Venstre, på testen.

Stortingsvalget 2009 er et svært viktig valg, med tanke på hvem som skal få bestemme veien videre etter en turbulent tid. I året som har gått, har verden opplevd en finanskris, hvor dårlig regulering av finansmarkedene og skatteparadis har stått sentralt. OECD rapporterer at gapet mellom fattige og rike land øker, samtidig som debatten i Norge raser for fullt rundt balansen mellom profittjag og etiske hensyn for oljefondet. Finanskrisen viser at systemet ikke fungerer. Nå trenger vi å regulere markedet, for å unngå en ny finanskris

igjen om noen få år. Det er urovekkende at ingen av de største partiene har planer om å stenge finanskasinoet.

Steng finanskasinoet!

Attac har stilt partiene spørsmål om spekulasjonshemmende børsrett og valutaskatt, demokratisk innsyn i multinasjonale selskaper, og tiltak for å bekjempe skatteparadisene. Under tittelen "Vil du stenge finanskasinoet" ble det stilt seks spørsmål. Spørsmålene ble sendt til; Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, KRF, Venstre, Rødt og Miljøpartiet de Grønne.

Oljefondet og skatteparadis Norge leder en internasjonal arbeidsgruppe mot skatteparadis, og utviklingsminister Erik Solheim fremholder skatteparadis som en av de viktigste årsakene til global fattigdom. Dette skjer samtidig med at den norske stat dobler sine investeringer i skatteparadisene. Attac Norges gjennomgang viser at fondet i 2008 har investert nesten 50 milliarder kroner i selskapsaksjer og obligasjoner registrert i skatteparadiser.

Attac Norge mener at oljefondet må forbys å investere i skatteparadiser. Følgende spørsmål ble stilt:

1."Hvordan stiller ditt parti seg til at de etiske retningslinjene til Oljefondet ikke tar stilling til investeringer i selskaper i skatteparadiser?"

2."Er ditt parti for å skjerpe de etiske retningslinjene for denne typen investeringer slik at Oljefondet må trekke ut kapitalen fra selskaper som aktivt bruker skatteparadiser for å unngå å betale skatt?"

Arbeiderpartiet er ikke enig forslagene til Attac. De vil ikke kreve uttrekk av fondets investeringer i selskaper med involvering i skatteparadis, og besvarer i praksis ikke spørsmål 2. Arbeiderpartiet virker derfor fornøyd med de etiske retningslinjene slik de fungerer i dag, og vil kun bekjempe skatteparadis på myndighetsnivå, og via eierskapspåvirkning av selskapene. SV viser i sine svar en tydeligere bekymring for skatteparadisene, men sier at de ikke har konkludert på spørsmålet om investeringer bør trekkes ut, og at arbeid på myndighetsnivå og aktivt eierskap er de beste virkemidlene. De nevner at det er lagt begrensninger i oljefondet, for hvor eiendomsinvesteringer kan være registrert.

Senterpartiet ønsker derimot å styrke de etiske retningslinjene på bekostning av høy avkastning. Dette innebærer at de er mer kritisk til investeringer i selskap som er involvert i skatteparadis. Også på spørsmål 2 stiller Senterpartiet seg positiv til å skjerpe de etiske retningslinjene. FRP er svært kort i sine svar på dette området og Attac tolker svaret dit hen at avkastning er viktigere enn etikk.

KRF, Høyre og Venstre kommer med mer utfyllende svar, men disse er forholdsvis like svaret til Arbeiderpartiet. De vil motarbeide skatteparadis med aktivt eierskap og på myndighetsnivå, og støtter dermed ikke kravet fra Attac. Miljøpartiet De Grønne mener spørsmål 1 viser til en svakhet ved retningslinjene som bør rettes opp, mens Rødt mener retningslinjene reflekterer en dobbeltmoral på området. Begge disse partiene svarte ja på spørsmål 2.

Les hele saken her: <http://www.attac.no/omattac/nyheter/partitest>

3. Video fra partidebatt

Attac inviterte til partidebatt på Litteraturhuset mandag 17. august om finanskrisa og tiltak for å stenge kasinoøkonomien. Her kan du se debatten.

I panelet: Ap- Torgeir Eikstad Micalesen

Høyre- Torbjørn Hansen

Miljøpartiet de grønne- Hanna Marcussen

Krf- Anders Løland

Rødt- Torstein Dale

SP- Bjørn Nasset Hunderi

SV- Heikki Holmås

Venstre- Haakon Rikeles

FRP var invitert, men kunne ikke delta.

Se debatten her: <http://www.attac.no/video>

4. Attac- nettverksmøte i Paris i september!

Bli med på nettverksmøte for Attac- aktivister i Paris fra 18. til 20. september!

Attac arrangerer nettverksmøte for Attac- aktivister på Nanterre universitetet like ved Paris. Programmet er nå klart og aktivistene kan glede seg til tre spennende dager! Attac lyser ut stipender til 2500 kroner til deltakelse på nettverksmøte. Send søknad innen: 7. september til [attac\(at\)attac.no](mailto:attac(at)attac.no)

Sentrale tema for nettverksmøtet vil være hvordan mobilisere og aksjonere i forhold til den pågående finanskrisa: Forandrer den nåværende krisa Attac sine standpunkter, ideer og handlinger? Hvordan kan man samarbeide tettere med andre allierte? Det blir også en rekke workshops for å planlegge fremtidige felles initiativ som felles kampanjer og aktiviteter. For fullstendig program se: <http://www.attac.org/en/eam>

For spørsmål ta kontakt med kontoret på 22989304 eller Petter på [phand\(at\)broadpark.no](mailto:phand@broadpark.no).

5. Herlige dager på sommersamling!

Deltakerne på Attacs første sommersamling var kjempefornøyde med arrangementet!

Attac arrangerte i år sommersamling for første gang på vakre lille Malmøya i Larviksfjorden. I forbindelse med temaet valg 2009 var Gerd Liv Valla invitert til å holde en innledning. Hun snakket blant annet om den rødgrønne regjeringens politikk i forrige stortingsperiode, og nye utfordringer for blant andre Attac i neste periode.

På programmet sto også organisasjonsbygging og rekruttering, videoverksted, foredragskurs og medieskolering. Trommekurs var et av høydepunktene da vi fikk besøk av en brasilianer som ga oss en innføring i latinamerikanske rytmer. Forhåpentligvis vil Attac bli både mer synlige og hørbare i demonstrasjonstogene framover!

Vi i Attac var også svært fornøyde med å ha fått med oss seks gutter fra Larviksområdet som nå skal blåse nytt liv i lokallaget!

Strålende sol og herlige temperaturer, både på land og i vann gjorde samlingen ekstra vellykket. Evalueringene fra deltakerne var svært positive, og folk opplevde både det sosiale og politiske innholdet som veldig bra. Vi gleder oss allerede til neste års sommersamling!

6. Tour de finanskrise

Konsekvensene av IMF's politikk er synlige på Island, skiver leder i Attac, Emilie Ekeberg.

Deler av Reykjavik framstår som spøkelsesvarianten av Wall Street. Det er tomme bankbygg med store, støvede glassfasader. Enorme "drive-in" kjøpesentre med bare et par åpne butikker. Et Bauhaus- byggemarked som aldri er blitt tatt i bruk, men bare er en fasade.

Skjelettene av det som skulle blitt skyhøye hovedkvarterer i glass og stål for banker og forsikringselskaper, men aldri ble ferdige. Nå står de uferdige byggeprosjektene og de forlatte bankhovedkvarterene der, uten annen funksjon enn å være monumenter over en finansdrøm i ruiner.

Denne rundturen blant de kjødelige restene av det islandske finanseventyret, fikk vi fra Attac Norge nylig av aktivister fra det nystartede Attac Island. Konsekvensene av finanssektorens sammenbrudd er synlige. Men hva verre er, også de negative konsekvensene av IMF's politikk overfor Island, begynner å vise seg. Og der de tomme bankbyggene tjener til en viss fasinasjon over den galskapen de såkalte "finansvikingene" har stelt i stand, er resultatene av IMF's asosiale politikk heller sørgelig.

På Island gjennomfører IMF et økonomisk program som er skreddersydd for å redde finanssektoren, og vippe regningen for finanskrisen over på resten av det islandske samfunnet. Et av kravene fra IMF er en "avklaring" på den såkalte Icesave-saken, som vil pålegge islendingene å dekke bankinnskudd som risikovillige engelskmenn og nederlendere har tapt i finanskrisen. Islandske skattebetalere må også stille opp for landets banker på en urimelig måte. Når IMF stiller krav om at bankene rekapitaliseres, oppgjøres verdiene ut fra verdiene bankene hadde rett før finansboblen sprakk, altså oppblåste og helt urealistiske verdier. I tillegg har renten under IMF's program blitt skrudd opp til nært 20 prosent, noe som kommer godt med for finanskapitalistene, men ødelegger for vanlige folks hjem og arbeidsplasser.

Konsekvensene av IMF's lånekrav ser man best på de mange "Til leie"-skiltene i vinduene til folks hjem, og stengte butikker i Reykjaviks ellers koselige hovedgate. Som følge av den usosiale rentepolitikken står islendinger flest overfor uhåndterlige boliglån, og 70 prosent av islandske familier er teknisk sett konkurs. Arbeidsplasser i massevis går tapt når bedriftene på grunn av rentepolitikken bukker under i hopetall. Arbeidsledigheten er oppe i 12 prosent, fra å ha vært nærmest ikke-eksisterende, og den fortsetter å stige. De mange konkursene fører også på sikt til betydelig reduserte skatteinntekter, som sammen med den store Icesave-gjelden igjen vil føre til kutt i offentlige utgifter, som helse og utdanning. De håpløse økonomiske utsiktene fører til at mange islendinger flytter fra landet, og får seg jobb annetsteds. Det anslås at 50.000 personer vil flytte ut, det vil si en sjettedel av befolkningen!

Eva Joly skrev nylig i en kronikk i Aftenposten at de skandinaviske landene har sviktet Island. Også konsekvensene av IMF's politikk, har Norge et ansvar for. De nordiske landene har gitt lån til Island, hvorav Norge har bidratt med 480 millioner euro. Med disse lånene stilles ett krav: Følg IMF's økonomiske program. Men ved å gi lån uavhengig av IMF kunne Norge vært en alliansepartner for alle islendinger som rammes av IMF's krav. Norge har penger. For eksempel kunne vi ved å stille en brøkdel av oljefondet til rådighet, frita islendingene for de meningsløse belastningene som IMF nå påfører dem. Det er liten fare for at vi ikke ville fått pengene tilbake. Realøkonomien, den islandske økonomien utenom finanssektoren, gikk med trygge overskudd helt fram til finanskrisen slo ut i oktober. Og denne økonomien har ikke forandret seg, om IMF stoppes i å sende regningen for finanskrisen videre til islendinger flest. Kan hende også den norske regjeringen burde vært invitert på en Tour de Finanskrise?

Kommentaren sto på trykk i Klassekampen 07.08. 2009

7. Aktivitetskalender

Latin-Amerikas alternativer til Verdensbanken og IMF [Oslo]

Sted: Litteraturhuset i Oslo

Tid: Mandag 21. september kl 1700-1900

Norge låner ut penger til IMF uten å stille betingelser. Alternativer til IMF som Banco del Sur finnes, hvordan kan Norge støtte opp om slike initiativ. For å diskutere dette har vi invitert Ecuadors tidligere finansminister Pedro Paez Peres som også er medlem av Stiglitz- kommisjonen.

Arrangør Attac og LAG

Attac-aktivistmøte i Paris

Tid: 18. til 20. september

Sted: Nanterre universitetet like ved Paris

Attac arrangerer nettverksmøte for attac- aktivister på Nanterre universitetet like ved Paris. Programmet er nå klart og aktivistene kan glede seg til tre spennende dager!

8. Butikk Attac

"Solidarisk forvaltning av oljefondet. Perspektiver fra Sør". Les den nettbaserte rapporten på www.attac.no. Du kan også bestille flyere for å spre informasjon om nettrapporten i ditt nærområde.

"Fritt Fall", Denne boka gir skarpe analyser som forklarer den økonomiske krisen vi er inne i – hvordan den oppstod, hvilke konsekvenser den vil få, og hvilke veier som fører ut av den. Verden trenger en ny økonomisk kurs. Pris kr. 199

"Dårlig medisin", er Attacs ferske bokutgivelse om sykehusreformen.

Helsevesenet og hele vårt offentlige velferdssystem bygges ned – uten at det har vært tydelig. Uten at det har vært gjenstand for demokratisk debatt. Uten at premissene har vært klarlagt. I stedet er vi i ferd med å få noe annet, uten at folk flest reagerer så mye på det, fordi det ikke er synlig nok at vi er i ferd med å få et styringssystem som beregner profitt av det som vi her i landet har vært vant til å se på som universelle rettigheter.

Pris 70kr

Boka **"Økonomisk Apartheid"**. Dette er Attacs bok om hvordan noen stadig blir fattigere og andre rikere og rikere. Stadig hører vi at globaliseringen har dratt utviklingsland ut av fattigdommen, er det riktig? Denne boken viser en annen sannhet. Den globale uretten består. Forstår vi hvorfor? Strømmer verdiene fortsatt vekk fra menneskene som trenger dem mest? Hvilke mekanismer skaper – mot vår vilje – et globalt, økonomisk apartheid?

Denne boken gir deg

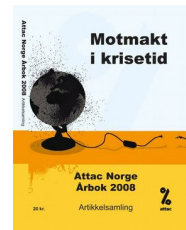
- fakta om nyliberalismen
- forståelige forklaringer
- fortellingen om Attac.

“Dagens prosjekter – som FNs Tusenårsmål – legger mer vekt på å behandle symptomene på fattigdom enn å angripe årsakene”

Fra Erik S. Reinerts bidrag i denne boken
Pris 100kr

”**Motmakt i krisetid**”, Dette er en samling av artikler skrevet av Attacere i løpet av 2008. Artikkelen tar for seg: Demokratisk kontroll over finansmarkedene, oljeformueforvaltning, Retten til medisin, Handel og investeringer og markedsrett og motmakt.
Pris 20kr

”**Klima for ny oljepolitikk**”, er Attacs artikkelsamling om Norges rolle som oljeprodusent, klimaforkjemper og fokus på rettferdig utviklingspolitikk. Norge - verdensmester i oljeproduksjon, europamester i klimatiltak og foregangsland på rettferdig utviklingspolitikk. Er det mulig å spille disse rollene samtidig, eller er rollen som oljeprodusent uforenelig med å være foregangsland på klima- og utviklingspolitikk? Snakker Norge med flere tunger? Er plasseringer i aksjer og rentefond den beste måten å forvalte norsk oljeformue?

Det er disse problemstillingene Attac Norge ønsker å sette lys på med denne artikkelsamlingen.
Pris 50kr

Du kan bestille bøkene her: <http://www.attac.no/organisasjon/webshop>

attac%

Her finner du Attac sin nettside: www.attac.no

MEDIER

Søk etter flere nyheter om Attac i mediene her: <http://search.kvasir.no/query?q=attac&pg=q&what=news>

BLI MEDLEM

Bli medlem i Attac: [medlem\(at\)attac.no](mailto:medlem(at)attac.no)

Ønsker du å gi støtte til Attac?: www.attac.no/kontakt/1123834314

Nyhetsbrevet er produsert
med støtte fra Norad.

Ønsker du å melde deg av nyhetsbrevet kan du gjøre det til: medlem@attac.no